REMIT В УКРАЇНІ:

нормативно-правова база, суб’єкти,
обов’язки, відповідальність

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

- Закон України «Про ринок електричної енергії»
- Закон України «Про ринок природного газу»
- Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»
- Постанова НКРЕКП від 04.10.2023 № 1812 «Про затвердження Порядку реєстрації учасників оптового енергетичного ринку»
- Постанова НКРЕКП від 27.03.2024 № 614 «Про затвердження Вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку»
- Постанова НКРЕКП від 27.03.2024 № 618 «Про затвердження Порядку подання інформації про здійснені господарсько-торговельні операції, пов’язані з оптовими енергетичними продуктами»
- Постанова НКРЕКП від 16.01.2024 № 137 «Про затвердження Порядку функціонування платформ інсайдерської інформації»
- Постанова НКРЕКП від 27.12.2023 № 2613 «Про затвердження Порядку набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних»
- Постанова НКРЕКП від 26.09.2023 № 1756 «Про затвердження Порядку розслідування зловживань та інших порушень на оптовому енергетичному ринку»
- Постанова НКРЕКП від 29.09.2023 № 1800 «Про затвердження Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»
- Постанова НКРЕКП від 23.12.2025 № 2195 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку»

REMIT (REGULATION ON ENERGY MARKET INTEGRITY AND TRANSPARENCY)

це регламент ЄС, який встановлює правила прозорості та доброчесності на енергетичних ринках (електроенергії та газу).

01 Regulation (EU) No 1227/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on wholesale energy market integrity and transparency

02 Regulation (EU) 2024/1106 of the European Parliament and of the Council of 11 April 2024 amending Regulations (EU) No 1227/2011 and (EU) 2019/942 as regards improving the Union's protection against market manipulation in the wholesale energy market

Україна імплементувала REMIT шляхом прийняття Закону України від 10.06.2023 № 3141-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках».

ОБОВ’ЯЗКИ ДЛЯ УЧАСНИКІВ ОПТОВОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ З МЕТОЮ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ REMIT:

01 зареєструватися учасником оптового енергетичного ринку та підтримувати реєстраційну форму в актуальному стані;

02 оприлюднювати інсайдерську інформацію у строки та в порядку, визначеними чинними нормативно-правовими актами;

03 уникати поведінки, яка може бути визнана маніпулюванням чи спробою маніпулювання;

04 дотримуватися заборон щодо поводження з інсайдерською інформацією на оптовому енергетичному ринку.

РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКОМ ОПТОВОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ

Постанова НКРЕКП від 04.10.2023 № 1812 «Про затвердження Порядку реєстрації учасників оптового енергетичного ринку»

- агрегатори;
- виробники електричної енергії;
- газовидобувні підприємства;
- електропостачальники;
- оператор газосховищ;
- оператор ринку;
- оператор системи передачі електричної енергії;
- оператор газотранспортної системи;
- оператори газорозподільних систем;
- оператори систем розподілу електричної енергії, у тому числі малих систем розподілу;
- оператори установок зберігання енергії;
- оператори установок LNG;
- оптові покупці природного газу;
- оптові продавці природного газу;
- постачальники природного газу;
- трейдери;
- номіновані оператори ринку;

РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКОМ ОПТОВОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ

- споживачі електричної енергії, дозволена потужність споживання яких за договором з оператором системи розподілу/оператором системи передачі дозволяє споживати 600 ГВт·год на рік та більше;

- споживачі природного газу, номінальна потужність споживання яких за договором з оператором газорозподільної/газотранспортної системи дозволяє споживати 600 ГВт·год на рік та більше;

- споживачі електричної енергії, які набули (мають намір набути) статус учасника ринку відповідно до Правил ринку;

- інші особи (у тому числі нерезидентів), що укладають або подають заявки на укладання деривативних контрактів, базовим активом яких є електрична енергія або природний газ, чи деривативних контрактів щодо передачі електричної енергії або транспортування природного газу, доступу до пропускної спроможності/розподілу потужності.

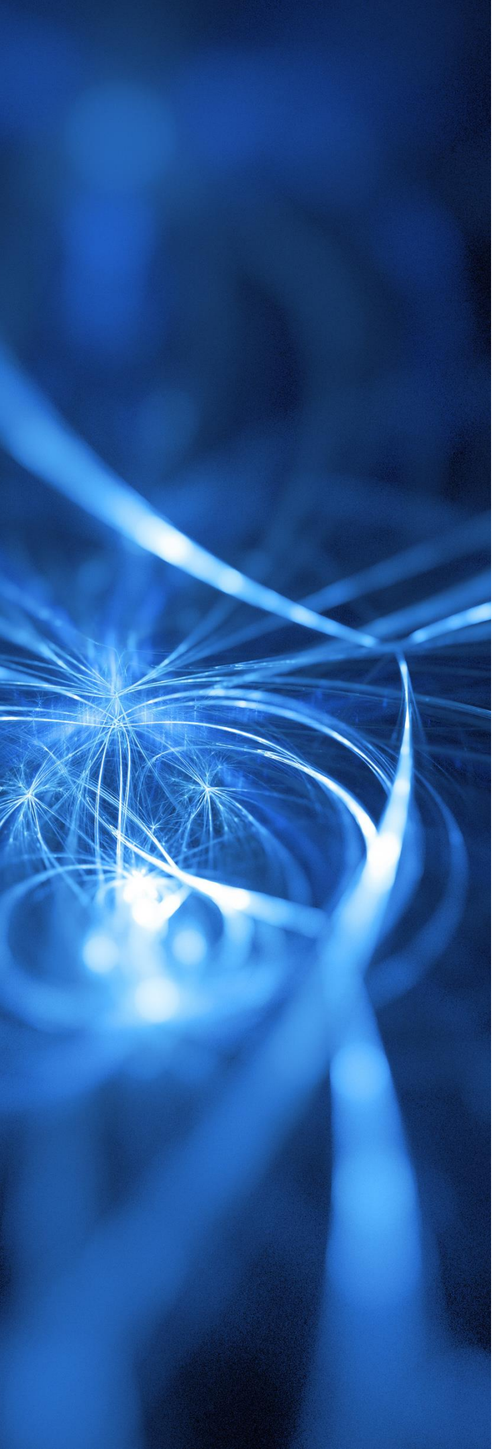

ОБОВ’ЯЗКОВА РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКОМ ОПТОВОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ:

01 якщо особи мають намір здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами;

02 здійснюється до початку укладання угод з купівлі-продажу або подання пропозицій (заявок) на купівлю-продаж відповідно до оптового енергетичного продукту;

03 незалежно від реєстрації як учасники оптового енергетичного ринку в регуляторних органах інших держав і незалежно від наявності ліцензій на право провадження будь-якої діяльності на оптовому енергетичному ринку.

ДОБРОВІЛЬНА РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКОМ ОПТОВОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ОСОБАМИ, ЯКЩО ВОНИ:

01 здійснюють виробництво електричної енергії на об’єктах електроенергетики (сумарна встановлена потужність електрогенеруючого обладнання яких дорівнює або менша 10 МВт) та її подальший продаж виключно за укладеними поза межами організованих торговельних майданчиків, товарних бірж, електронних аукціонів, торгових платформ та інших систем осіб, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами (далі - системи ОПООП), у тому числі електропостачальнику за договорами за механізмом самовиробництва або гарантованому покупцю за договором про купівлю-продаж електроенергії за «зеленим тарифом»

02 здійснюють виробництво (видобуток) природного газу одним газовидобувним підприємством із виробничою потужністю, що дорівнює або менша 1880 куб. м/год (20 МВт) та його подальший продаж поза межами систем ОПООП

ДОБРОВІЛЬНА РЕЄСТРАЦІЯ ОСІБ – НЕРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЗА НАЯВНОСТІ НАСТУПНИХ УМОВ:

01 мають код, виданий Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER), або ECRB код, виданий Регуляторним органом іншої Договірної сторони Енергетичного Співтовариства

02 планують здійснювати або здійснюють тільки такі операції:

- набуття права на використання міждержавного перетину за результатом первинного розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів; та/або
- замовлення послуг транспортування природного газу, яким було розподілено потужність точок входу/виходу на міждержавних з'єднаннях, крім випадків передачі права використання такої потужності іншим замовникам.

ПРОЦЕДУРА РЕЄСТРАЦІЇ:

01

подання особою, яка має намір здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами, в особі уповноваженого представника реєстраційної форми;

02

перевірки повноти та правильності заповнення реєстраційної форми та її відповідності інформації, наявній у відкритих джерелах;

03

присвоєння особі, яка має намір здійснювати операції з оптовими енергетичними продуктами, ECRB коду та включення її до Реєстру.

ПОДАННЯ ОСОБОЮ, ЯКА МАЄ НАМІР ЗДІЙСНЮВАТИ ОПЕРАЦІЇ З ОПТОВИМИ ЕНЕРГЕТИЧНИМИ ПРОДУКТАМИ, В ОСОБІ УПОВНОВАЖЕНОГО ПРЕДСТАВНИКА РЕЄСТРАЦІЙНОЇ ФОРМИ

Реєстраційна форма заповнюється відповідно до форми, затвердженої Регулятором, англійською та українською мовами. У разі наявності розбіжностей перевагу має реєстраційна форма українською мовою.

ПЕРЕВІРКА ПОВНОТИ ТА ПРАВИЛЬНОСТІ ЗАПОВНЕННЯ РЕЄСТРАЦІЙНОЇ ФОРМИ ТА ЇЇ ВІДПОВІДНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ, НАЯВНІЙ У ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛАХ

- **ВСЕ ОК** реєстрація протягом 10 робочих днів (присвоєння ECRB коду особи та внесення запису в Реєстр учасників оптового енергетичного ринку)
- **ВІДМОВА ВІД РЕЄСТРАЦІЇ** рішення про відмову протягом 10 робочих днів з дня отримання реєстраційної форми

ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДМОВИ:

- неподання уповноваженим представником, який є нерезидентом України, реєстраційної форми в електронній формі;

- подання реєстраційної форми особою, повноваження якої на дату подання реєстраційної форми не підтверджені/відсутні;

- невідповідність інформації, зазначеній у реєстраційній формі, відомостям з державних електронних реєстрів України (щодо найменування, місцезнаходження суб’єкта господарювання, його ідентифікаційного коду або РНОКПП);

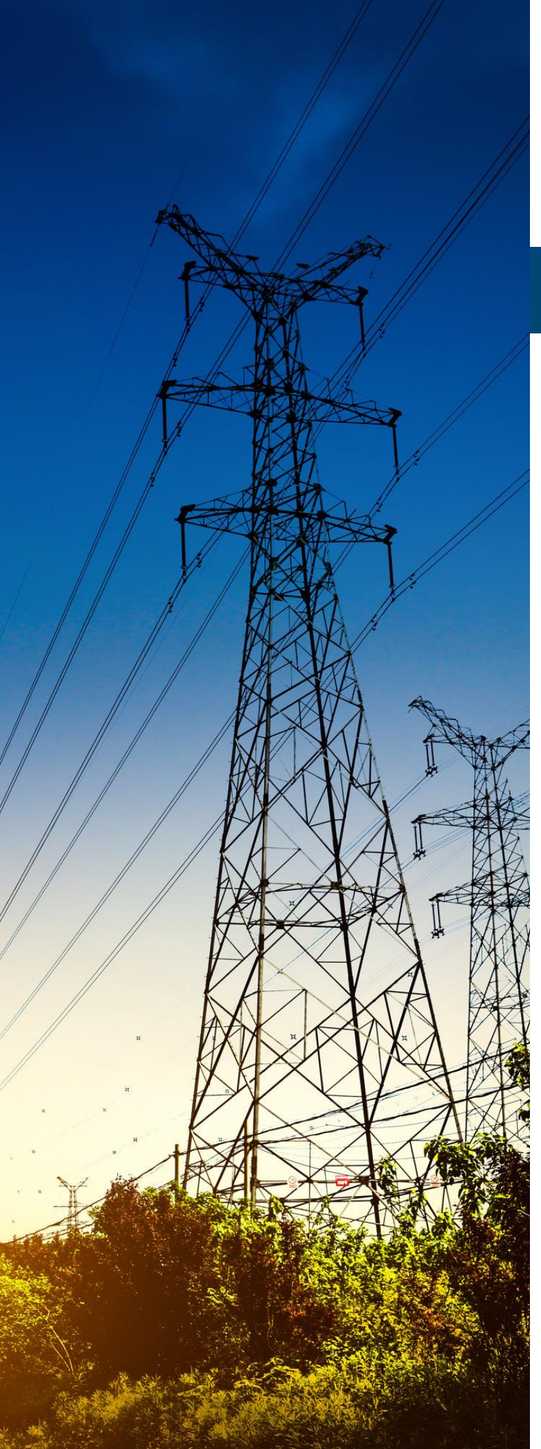
- неповне та/або некоректне (невідповідність інформації (відомостей) відповідним поясненням, зазначеним у реєстраційній формі та/або доданим до реєстраційної форми документам, незаповнення реєстраційної форми або її окремих пунктів відповідною мовою) заповнення тих відомостей, обов’язковість заповнення яких визначено реєстраційною формою;

ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДМОВИ:

- наявність інформації про здійснення контролю за діяльністю суб'єкта господарювання у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про оборону України»;

- наявність інформації про здійснення контролю за діяльністю суб’єкта господарювання у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», особами, місцезнаходженням (місцем проживання) яких є тимчасово окупована територія (крім випадків наявності в таких осіб довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, чинність якої підтверджується відомостями з Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб).

Учасники зобов’язані повідомляти НКРЕКП про будь-які зміни інформації (відомостей), зазначених в реєстраційній формі (крім інформації про зміну уповноваженого представника), шляхом направлення уповноваженим представником оновленої реєстраційної форми до НКРЕКП **не пізніше 10 робочих днів** з дня виникнення цих змін (інформація щодо контролерів (кінцевих бенефіціарів) може надаватися протягом 30 календарних днів з дня виникнення змін). Інформація про уповноваженого представника має обов’язково надаватися при наданні оновленої реєстраційної форми.

ПОВ’ЯЗАНІ ОСОБИ

ПОВ’ЯЗАНІ УЧАСНИКИ

особи, зареєстровані як учасники оптового енергетичного ринку та включені до Реєстру, які є пов’язаними особами у значенні, наведеному у Податковому кодексі України. Пряма або опосередкована участь держави в юридичних особах - учасниках оптового енергетичного ринку не є підставою для визнання їх пов’язаними учасниками. Такі учасники можуть бути визнані пов’язаними з інших підстав, передбачених Податковим кодексом України.

У разі надання Учасником в реєстраційній формі відомостей **про пов'язаних з ним інших Учасників,** НКРЕКП протягом 5 робочих днів вносить відповідний запис до Реєстру та у разі якщо у реєстраційних формах пов’язаних Учасників **відсутні** відомості про зазначену пов'язаність, НКРЕКП протягом 5 робочих днів з дня отримання реєстраційної форми повідомляє цих Учасників **про необхідність надання оновленої реєстраційної форми** шляхом надсилання листа на електронну адресу уповноважених представників цих Учасників. Особи, які мають намір зареєструватися як учасники оптового енергетичного ринку та особи, зареєстровані як учасники оптового енергетичного ринку, зобов’язані **узгодити з іншими особами позицію щодо їх пов’язаності до подачі НКРЕКП реєстраційної форми** (оновленої реєстраційної форми).

ПРИЗНАЧЕННЯ ПРЕДСТАВНИКА ДЛЯ НЕРЕЗИДЕНТА-УЧАСНИКА ОПТОВОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ

Постанова НКРЕКП від 21.04.2026 № 574 «Про затвердження Змін до Порядку реєстрації учасників оптового енергетичного ринку»

НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ПОСТАНОВИ:

через тридцять робочих днів з дня припинення або скасування воєнного стану

ОБОВ'ЯЗОК

призначити представника: протягом трьох місяців з дня набуття чинності постановою шляхом подання до НКРЕКП уточненої реєстраційної форми та інших підтверджувальних документів щодо призначеного представника в Україні.

ПРИЗНАЧЕНИЙ ПРЕДСТАВНИК В УКРАЇНІ

фізична особа, яка перебуває в Україні на законних підставах або фізична особа-підприємець, юридична особа, створена згідно із законодавством України, яка уповноважена діяти від імені особи-нерезидента України, зареєстрованої або яка має намір зареєструватися як учасник оптового енергетичного ринку.

ІНФОРМУВАННЯ НКРЕКП ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ УПОВНОВАЖЕНОГО ПРЕДСТАВНИКА ОСОБИ-НЕРЕЗИДЕНТА:

01 ПОДАННЯ РЕЄСТРАЦІЙНОЇ ФОРМИ УПОВНОВАЖЕНИМ ПРЕДСТАВНИКОМ ОСОБИ-НЕРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ОДНИМ ІЗ СПОСОБІВ:

- в електронній формі у форматі «xls» або «xlsx» через Портал електронних сервісів Мінекономіки (https://my.gov.ua/) з накладенням кваліфікованого електронного підпису уповноваженого представника;
- у паперовій формі нарочно або поштовим відправленням на адресу НКРЕКП (підписаний уповноваженим представником оригінал заповненої реєстраційної форми) з одночасним поданням реєстраційної форми в електронній формі у форматі «xls» або «xlsx» через офіційний вебсайт НКРЕКП www.nerc.gov.ua без накладення кваліфікованого електронного підпису, або
- в електронній формі у форматі «xls» або «xlsx» через офіційний вебсайт НКРЕКП www.nerc.gov.ua з накладенням кваліфікованого електронного підпису уповноваженого представника

ІНФОРМУВАННЯ НКРЕКП ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ УПОВНОВАЖЕНОГО ПРЕДСТАВНИКА ОСОБИ-НЕРЕЗИДЕНТА:

02 РАЗОМ З РЕЄСТРАЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАПРАВЛЕННЯ ДО НКРЕКП:

- копії документа, що підтверджує повноваження уповноваженого представника, разом із його нотаріально засвідченим перекладом українською мовою (якщо такий документ не складено у двомовному форматі (українською та іноземною мовами) або не містить тексту українською мовою разом з автентичним текстом іноземною мовою);
- копію витягу з торгового реєстру (або іншого реєстру, до якого відповідно до законодавства країни реєстрації вноситься інформація про створення юридичної особи чи суб'єкта господарювання) разом із його перекладом українською мовою.

ВИКЛЮЧЕННЯ З РЕЄСТРУ УЧАСНИКІВ ОПТОВОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ

НКРЕКП має право виключити Учасника із Реєстру у разі настання хоча б однієї із таких підстав:

- подання Учасником в особі уповноваженого представника Учасника заяви про виключення його із Реєстру;
- наявність у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відомостей про державну реєстрацію припинення юридичної особи (державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця) учасника оптового енергетичного ринку;
- наявність судового рішення про визнання фізичної особи-підприємця безвісно відсутньою або зниклою безвісти за особливих обставин або оголошенням її померлою;
- наявність документально підтвердженої інформації про здійснення контролю за діяльністю суб'єкта господарювання у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про оборону України»;
- застосування до суб’єкта господарювання санкцій, що забороняють здійснювати діяльність на оптовому енергетичному ринку.

ПРИЗНАЧЕНИЙ ПРЕДСТАВНИК

Постанова НКРЕКП від 27.03.2024 № 614 «Про затвердження Вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку»

Призначений представник діє від імені та в інтересах учасника оптового енергетичного ринку в межах наданих йому повноважень, забезпечує представництво учасника оптового енергетичного ринку.

ЗМІНА ПРИЗНАЧЕНОГО ПРЕДСТАВНИКА:

повідомлення НКРЕКП шляхом внесення відповідних змін до реєстраційної форми та надання копії документа, що підтверджує повноваження призначеного представника

СТРОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗМІНУ ПРИЗНАЧЕНОГО ПРЕДСТАВНИКА:

не пізніше 10 робочих днів з дня виникнення цих змін

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ПОРУШЕННЯ:

здійснення операцій відповідно до оптових енергетичних продуктів без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку (п. 20 ч. 2 ст. 77 Закону України «Про ринок електричної енергії», п. 17 ч. 2 ст. 59 Закону України «Про ринок природного газу»)

ШТРАФНІ САНКЦІЇ:

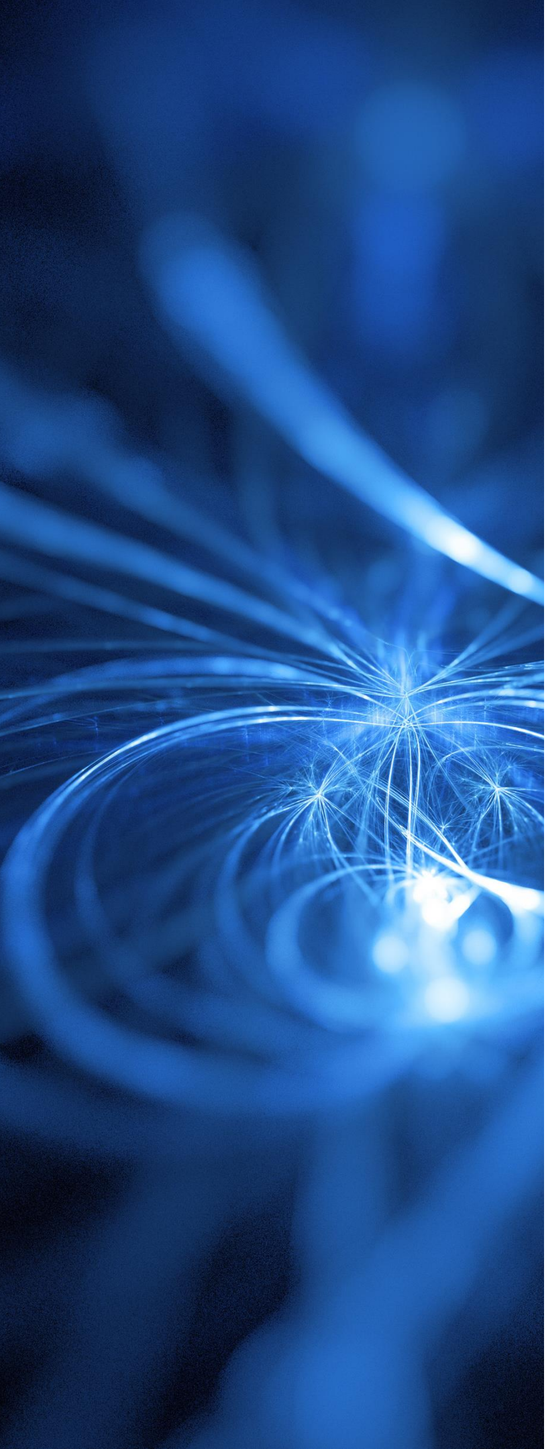
від 3000 до 100 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

ІНСАЙДЕРСЬКА ІНФОРМАЦІЯ

ІНСАЙДЕРСЬКА ІНФОРМАЦІЯ НА ОПТОВОМУ ЕНЕРГЕТИЧНОМУ РИНКУ – ІНФОРМАЦІЯ, ЯКА ОДНОЧАСНО ВІДПОВІДАЄ НАСТУПНИМ КРИТЕРІЯМ:

- є точною;
- не була оприлюднена;
- прямо чи опосередковано стосується одного або декількох оптових енергетичних продуктів на оптовому енергетичному ринку;
- у разі розкриття або оприлюднення може істотно вплинути на ринкову ціну відповідно до одного або декількох оптових енергетичних продуктів.

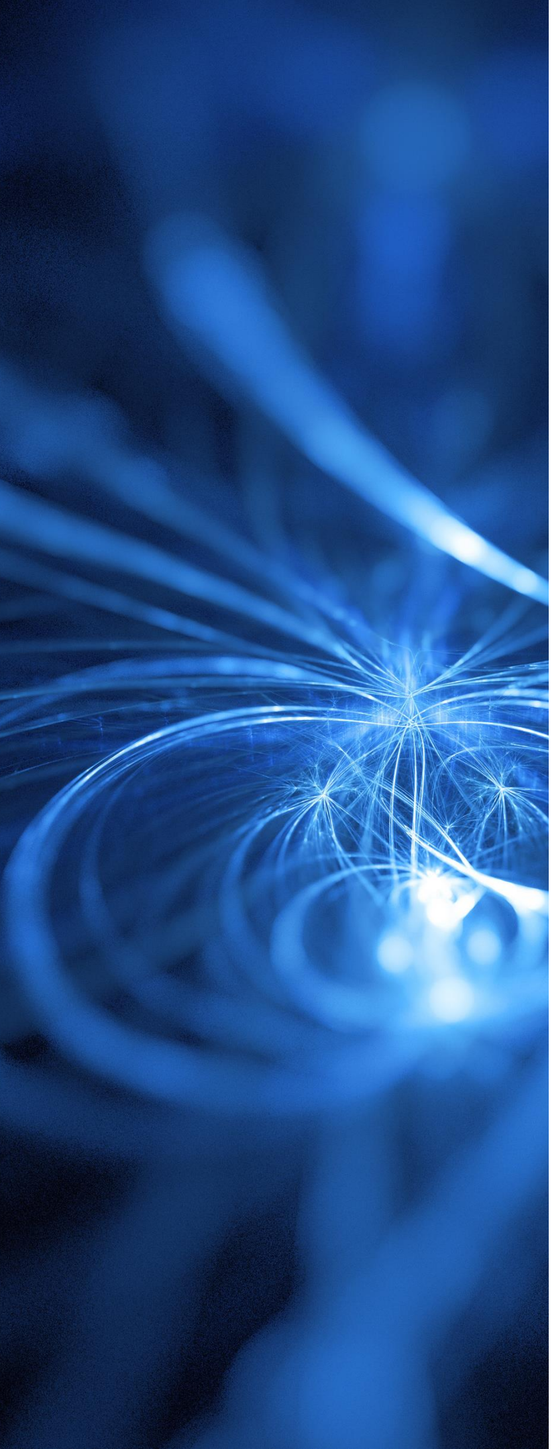

НА РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

01 інформація, яка має бути оприлюднена відповідно до вимог законодавства, що передбачено пунктом 1 частини першої статті 11-1 Закону України «Про ринок електричної енергії»;

02 інформація **щодо потужності** (доступної/недоступної) та можливості фізичного (технічного) використання електроустановок з **виробництва електричної енергії** (для електроустановок із встановленою потужністю **50 МВт або більше**), включно з інформацією щодо їх планової та позапланової недоступності, та/або **про зміну потужності** (доступної/недоступної) **на 5 %** (для електроустановок із встановленою потужністю 400 МВт та більше) **або на 20 МВт та більше** (для електроустановок з встановленою потужністю від 50 МВт до 400 МВт);

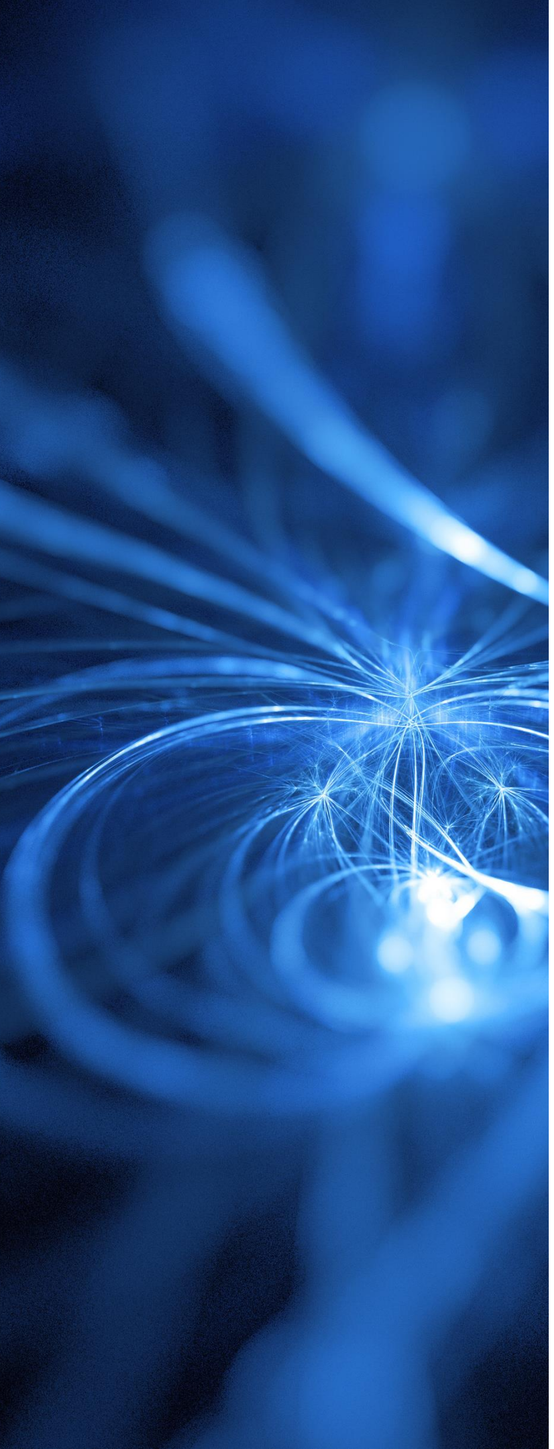
03 інформація **щодо потужності** (доступної/недоступної) та можливості фізичного (технічного) використання електроустановок **зберігання електричної енергії** (для електроустановок із встановленою потужністю **50 МВт або більше)**, включно з інформацією щодо їх планової та позапланової недоступності, та/або **зміну потужності** (доступної/недоступної) **на 20 МВт та більше;**

НА РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

04 інформація **щодо потужності** (доступної/недоступної) та можливості фізичного (технічного) використання електроустановок із **споживання електричної енергії** (для електроустановок з **дозволеною потужністю 68 МВт або більше)**, включно з інформацією щодо їх планової та позапланової недоступності, та/або **зміну потужності** (доступної/недоступної) **на 20 МВт та більше;**

05 інформація щодо потужності (доступної/недоступної) трансформаторних підстанцій та пропускної здатності ліній електропередачі **системи передачі** електричної енергії (для підстанцій із встановленою **потужністю 50 МВт або більше, для ЛЕП із рівнем напруги 110 кВ та вище,** у разі відсутності резервного живлення) та можливості їх фізичного (технічного) використання, включно з інформацією щодо їх планової та позапланової недоступності, та/або зміну потужності (доступної/недоступної) **на 20 МВт та більше;**

НА РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

06 визначена учасником оптового енергетичного ринку інформація **щодо потужності** (доступної/недоступної) та можливості фізичного (технічного) використання електроустановок з в**иробництва, зберігання, передачі електричної енергії,** включаючи планову або позапланову недоступність (для електроустановок із встановленою/дозволеною потужністю, яка **дорівнює або більше 20 МВт);**

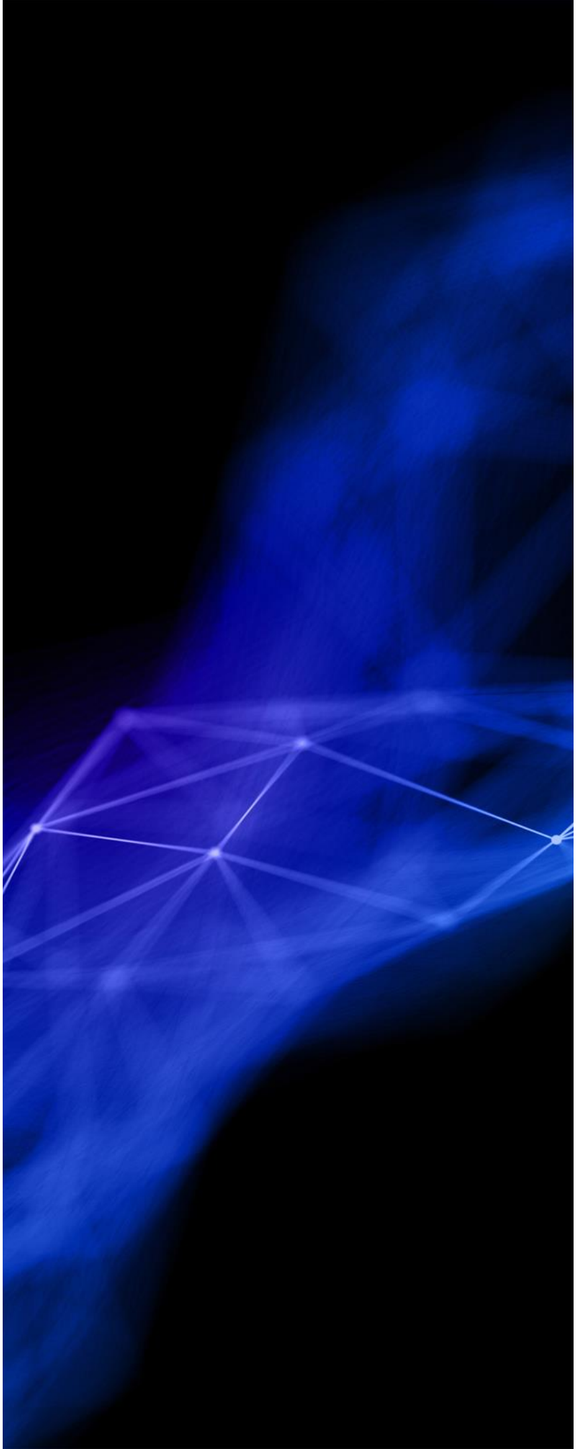
07 **інша ринкова інформація,** що **може бути використана** учасниками оптового енергетичного ринку **для прийняття рішень** щодо вчинення правочинів.

НА РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

01 інформація, яка **має бути оприлюднена** відповідно до вимог законодавства, що передбачено **пунктом 1 частини першої статті 57-1** Закону України «Про ринок природного газу»;

02 інформація щодо **потужності** (доступної/недоступної) та можливості фізичного (технічного) використання об’єктів, **призначених для видобутку (підготовки)/виробництва природного газу** (для об’єктів із встановленою потужністю **4700 куб. м/год (50 МВт) або більше)**, включно з інформацією щодо їх планової та позапланової недоступності, та/або **зміну потужності** (доступної/недоступної) **на 1880 куб. м/год (20 МВт) та більше;**

03 інформація щодо потужності (доступної/недоступної) та можливості фізичного (технічного) використання об’єктів, призначених для **зберігання природного газу** (для об’єктів із встановленою **потужністю 4700 куб. м/год (50 МВт) або більше),** включно з інформацією щодо їх планової або позапланової недоступності, та/або зміну потужності (доступної/недоступної) **на 1880 куб. м/год (20 МВт) та більше;**

НА РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

04 інформація щодо потужності (доступної/недоступної) та можливості фізичного (технічного) використання об'єктів, призначених для **споживання природного газу** (для об'єктів із встановленою потужністю **6392 куб. м/год (68 МВт)** або більше), включно з інформацією щодо їх планової та позапланової недоступності, крім інформації щодо потужності виробників електричної енергії, які не використовують природний газ як основне паливо, та/або зміну потужності (доступної/недоступної) **на 1880 куб. м/год (20 МВт) та більше**;

05 інформація щодо потужності (доступної/недоступної) та можливості фізичного (технічного) використання потужності об’єктів, призначених для **транспортування природного газу** (для об’єктів із встановленою потужністю **4700 куб. м/год (50 МВт) або більше)**, включно з інформацією щодо їх планової та позапланової недоступності, та/або зміну потужності (доступної/недоступної) **на 1880 куб. м/год (20 МВт) та більше;**

06 інформація щодо **потужності** (доступної/недоступної) та можливості фізичного (технічного) **використання установок (LNG)** (для установок із **встановленою потужністю 4700 куб. м/год (50 МВт)** або більше), включно з інформацією щодо їх планової та позапланової недоступності, та/або **зміну потужності** (доступної/недоступної) **на 1880 куб. м/год (20 МВт) та більше;**

НА РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

07 **визначена учасником** оптового енергетичного ринку **інформація** щодо **потужності** (доступної/недоступної) та можливості фізичного використання потужностей об’єктів, призначених для **видобутку (підготовки)/виробництва, або установок LNG,** включаючи планову або позапланову недоступність цих об’єктів/установок LNG (для об’єктів/установок LNG з технічною **потужністю, яка дорівнює або більша 1880 куб. м/год (20 МВт));**

08 **інша ринкова інформація,** що **може бути використана учасниками** оптового енергетичного ринку **для прийняття рішень щодо вчинення правочинів.**

Інформація про власні торговельні стратегії та/або торговельні плани учасника оптового енергетичного ринку не вважається інсайдерською інформацією, крім випадків, якщо така інформація підлягає оприлюдненню згідно із законом. Інсайдерською інформацією можуть вважатися факти та/або події, які використовуються для визначення або зміни таких торговельних стратегій та/або торговельних планів у кожному випадку індивідуально.

Інсайдерська інформація повинна оприлюднюватися учасником оптового енергетичного ринку **негайно**, але **не пізніше ніж через одну годину** після настання події або факту, якого стосується така інсайдерська інформація, якщо інше не передбачено законодавством.

- **Обов'язок учасника оптового енергетичного ринку щодо оприлюднення інсайдерської інформації вважається виконаним, якщо інформація була надана адміністратору платформи з урахуванням строків, визначених пунктом 4.9 цієї глави або у випадках, визначених чинним законодавством, вона оприлюднена на вебсайті учасника оптового енергетичного ринку.**

ВІДТЕРМІНУВАННЯ ОПРИЛЮДНЕННЯ ІНСАЙДЕРСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Учасник оптового енергетичного ринку виключно під свою відповідальність може відтермінувати оприлюднення інсайдерської інформації з метою уникнення шкоди, яка може бути заподіяна законним інтересам такого учасника, якщо одночасно виконуються такі умови:

01 таке відтермінування не вводить в оману громадськість та учасників ринку;

02 конфіденційність такої інформації належним чином забезпечена;

03 на основі такої інформації не приймаються рішення щодо здійснення торговельних операцій на оптовому енергетичному ринку.

Повідомлення НКРЕКП про відтермінування оприлюднення інсайдерської інформації здійснюється одним із таких способів:

- власноруч (у паперовій формі та/або на цифрових носіях);
- рекомендованим поштовим відправленням з описом вкладення;
- в електронній формі на електронну адресу: **inside@nerc.gov.ua.**

ПЛАТФОРМИ ІНСАЙДЕРСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Постанова НКРЕКП від 16.01.2024 № 137 «Про затвердження Порядку функціонування платформ інсайдерської інформації»

- **АТ «Оператор ринку»** https://inside.oree.com.ua/
- **НЕК «УКРЕНЕРГО»** https://ua.energy/uchasnikam_rinku/remit/platforma-insajderskoyi-informatsiyi/
- **ТОВ «Оператор газотранспортної системи України»** https://tsoua.com/remit/platforma-insajderskoyi-informacziyi/

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ПРАВОПОРУШЕННЯ:

а) неоприлюднення інсайдерської інформації (пп. а п. 21 ч. 2 ст. 77 ЗУ «Про ринок електричної енергії», пп. а п. 18 ч. 2 ст. 59 Закону України «Про ринок природного газу»);

б) оприлюднення інсайдерської інформації з порушенням встановлених вимог (пп. б п. 21 ч. 2 ст. 77 ЗУ «Про ринок електричної енергії», пп. б п. 18 ч. 2 ст. 59 Закону України «Про ринок природного газу»)

Санкції: від 3 000 до 150 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

ЗВІТУВАННЯ ПРО ЗДІЙСНЕНІ ГОСПОДАРСЬКО-ТОРГОВЕЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ

Постанова НКРЕКП від 27.03.2024 № 618 «Про затвердження Порядку подання інформації про здійснені господарсько-торговельні операції, пов’язані з оптовими енергетичними продуктами»

Учасники оптового енергетичного ринку **зобов’язані надавати НКРЕКП інформацію про здійснені господарсько-торговельні операції** на оптовому енергетичному ринку, що стосуються оптових енергетичних продуктів, включаючи виконані і невиконані пропозиції (заявки).

ЗВІТУВАННЯ ПРО ЗДІЙСНЕНІ ГОСПОДАРСЬКО-ТОРГОВЕЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ

До оптових енергетичних продуктів, щодо яких повідомляється інформація про здійснені господарсько-торговельні операції, належать, зокрема:

01 договори купівлі-продажу електричної енергії або природного газу з місцем поставки (виконання) в Україні, а саме:

- двосторонній договір купівлі-продажу електричної енергії (двосторонній договір);
- договір про купівлю-продаж електричної енергії на ринку «на добу наперед»;
- договір про купівлю-продаж електричної енергії на внутрішньодобовому ринку;
- договір купівлі-продажу природного газу;
- договір імпорту електричної енергії або природного газу;

02 деривативні контракти, базовим активом яких є електрична енергія або природний газ, укладені в Україні або з місцем поставки (виконання) в Україні, а саме опціони, ф'ючерси, свопи та інші деривативні контракти;

03 договори про постачання електричної енергії або природного газу кінцевим споживачам щодо тих об'єктів споживання, максимальна дозволена потужність споживання яких за договором з оператором системи розподілу/оператором системи передачі або максимальна номінальна потужність споживання яких за договором з оператором газорозподільної/газотранспортної системи дозволяє споживати 600 ГВт·год на рік та більше при максимальній виробничій потужності споживання (цілодобове споживання протягом року).

04 договори про участь у розподілі пропускної спроможності, пов'язані з розподілом пропускної спроможності на міждержавних перетинах оператора системи передачі та договори транспортування природного газу у частині розподілу потужності на міждержавних з'єднаннях оператора газотранспортної системи

УСІ ДОГОВОРИ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА ДВІ КАТЕГОРІЇ

01 **стандартний договір** - оптовий енергетичний продукт, який допущений до торгівлі на організованих торговельних майданчиках, товарних біржах, електронних аукціонах, торгових платформах та інших системах ОПООП, незалежно від того, чи операція фактично здійснюється на них. До стандартних договорів також належать договори, укладені поза межами систем ОПООП, з аналогічними характеристиками оптового енергетичного продукту. До стандартних договорів не належать внутрішньогрупові договори з оптовими енергетичними продуктами, укладені поза межами систем ОПООП, а саме договори з оптовими енергетичними продуктами, укладені з контрагентами, активи, зобов'язання, доходи та витрати яких на повній основі відображаються в консолідованій фінансовій звітності юридичної особи, що може здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність учасника оптового енергетичного ринку безпосередньо або через інших осіб;

02 **нестандартний договір -** оптовий енергетичний продукт, який не є стандартним договором

НКРЕКП оприлюднює та оновлює перелік стандартних договорів, які допущені до торгівлі ОПООП, на своєму офіційному вебсайті.

Учасники оптового енергетичного ринку визначають належність оптового енергетичного продукту, укладеного поза системами ОПООП, до стандартного договору сукупно за такими **характеристиками** як: ***вид енергії, тип навантаження (окрім договорів з типом навантаження «ОТ - інше»), зона постачання, що містяться у переліку стандартних договорів***.

До нестандартного договору належить, зокрема, укладений поза систем ОПООП договір, який **не містить фіксовану або індексну ціну та/або фіксовані обсяги чи строки** виконання зобов'язань за договором (строки передачі/постачання товару).

НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗДІЙСНЕНІ ГОСПОДАРСЬКО-ТОРГОВЕЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ:

- через адміністратора передачі даних (один або декілька)
  підстава – укладення договору
- самостійно, якщо набули статусу АПД

- Інформація подається обома сторонами господарсько-торговельної операції (продавцем та покупцем).
- ОПООП надає інформацію про здійснені господарсько-торговельні операції, пов'язані з оптовими енергетичними продуктами, які здійснюються на системах ОПООП.

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ ЗВІТУВАННІ ПРО ЗДІЙСНЕНІ ГОСПОДАРСЬКО-ТОРГОВЕЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ

різні унікальні ідентифікатори операції

УЧАСНИК 1

3-1-2026/425-999999-RR

UU_ 1111-7_80333329_39923482

(пробіл)

УЧАСНИК 2

№3-1-2026/425-999999-RR

(зайвий елемент)

UU_1111-7_80333329_39923482

!!!

Є випадки, коли Учасник використовує **один і той самий унікальний ідентифікатор операції** при звітуванні про різні оптові енергетичні продукти

ВІДМІННІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ДЕТАЛІ ОПТОВОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПРОДУКТУ

різні мітки часу операції

УЧАСНИК 1

(унікальний ідентифікатор операції - 335526) 13.11.2026 **18:00**

УЧАСНИК 2

(унікальний ідентифікатор операції - 335526) 13.11.2026 **00:01**

різні періоди постачання (неврахування періоду газової доби)

УЧАСНИК 1

період постачання: з 01.09.2026 по **30.09**.2026

УЧАСНИК 2

період постачання: з 01.09.2026 по **01.10**.2026

невідповідність розмірності даних

УЧАСНИК 1

тис. м3
грн/тис. м3

УЧАСНИК 2

м3
грн/тис. м3

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ ЗВІТУВАННІ ПРО ЗДІЙСНЕНІ ГОСПОДАРСЬКО-ТОРГОВЕЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ

невірне трактування необхідності заповнення умовно потрібних полів (М*)

В описі до кожного умовно потрібного поля зазначені випадки, коли (за яких умов) це поле заповнюється/не заповнюється.

Приклад:

- Поле 40 не заповнюється у разі заповнення поля 55.
- Поле 55 заповнюється у разі, якщо періоди поставки у полі 54 відрізняються, якщо однакові – заповнюється поле 40.

Незважаючи на те, що **поля 40 та 55** є умовно потрібними, за визначеними умовами заповнення ці поля не можуть бути одночасно не заповненими!!!

невідповідність загальної кількості за договором по добовим обсягам

Загальна умовна кількість за договором (поле 41) не дорівнює добутку кількості днів постачання (поля 49 та 50) на обсяг за добу (поле 40) або сумі подобових обсягів потужності постачання (поле 55)

Приклад:

Значення поля 41 (Загальна умовна кількість за договором): **5 000**

Значення поля 40 (Кількість/обсяг за добу):		Кількість днів постачання		
125	x	**39**	≠	5 000

Постанова НКРЕКП від 27.12.2023 № 2613 «Про затвердження Порядку набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних»

АДМІНІСТРАТОРИ ПЕРЕДАЧІ ДАНИХ:

- АТ «Оператор ринку» - Data administrator platform
- НЕК «УКРЕНЕРГО» - Платформа передачі даних (RRM)
- ТОВ «ОПЕРАТОР ГТС УКРАЇНИ» - Data Transfer Platform (RRM)
- ТОВ "Українська енергетична біржа" - Data transmission administrator

СТРОКИ НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗДІЙСНЕНІ ОПЕРАЦІЇ З ОПТОВИМИ ЕНЕРГЕТИЧНИМИ ПРОДУКТАМИ

01 **стандартні договори** - ***не пізніше наступного робочого дня*** з дня вчинення такої операції;

02 **нестандартні договори -** не пізніше ніж через ***один місяць*** після дня вчинення такої операції

Інформація про **нестандартні договори,** що **містять фіксовані обсяги та ціну (або індексну ціну),** а також інформація про нестандартні договори, у тому числі **виконання нестандартних договорів**, які містять остаточний обсяг та ціну оптового енергетичного продукту, подається **за формою стандартного договору** у строки **не пізніше ніж через один місяць** після дня вчинення такої операції..

ЗМІНИ АБО РОЗІРВАННЯ/СКАСУВАННЯ УКЛАДЕНОГО ДОГОВОРУ, РОЗМІЩЕНОЇ ЗАЯВКИ (ПРОПОЗИЦІЇ):

01 для **стандартних договорів -** не пізніше **одного робочого дня**

02 для **нестандартних договорів -** не пізніше **одного місяця**

ЗЛОВЖИВАННЯ НА ОПТОВОМУ ЕНЕРГЕТИЧНОМУ РИНКУ

Заборони щодо поводження з інсайдерською інформацією на оптовому енергетичному ринку

Постанова НКРЕКП від 27.03.2024 № 614 «Про затвердження Вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку»

01 вчиняти або робити спробу вчинення на власну користь або на користь інших осіб, прямо чи опосередковано пов’язаних відносинами контролю, правочини, які є оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, яких стосується зазначена інформація, з використанням інсайдерської інформації;

02 розкривати інсайдерську інформацію (крім оприлюднення або розкриття в межах виконання професійних, трудових (службових) обов’язків та в інших випадках, визначених законом);

03 на основі інсайдерської інформації надавати рекомендації або спонукати до вчинення правочинів, які є оптовими енергетичними продуктами на ринку електричної енергії, яких стосується така інформація.

ЗАБОРОНИ ПОШИРЮЮТЬСЯ НА ОСІБ, ЯКІ ВОЛОДІЮТЬ ІНСАЙДЕРСЬКОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ, А САМЕ НА:

01 осіб, які входять **до складу органів управління** учасника оптового енергетичного ринку;

02 осіб, які є **власниками акцій або часток** (паїв) у статутному капіталі учасника оптового енергетичного ринку;

03 осіб, які **мають доступ до такої інформації** у зв'язку з виконанням професійних, трудових (службових) обов'язків;

04 осіб, які **отримали доступ до інсайдерської інформації внаслідок вчинення неправомірних дій;**

05 осіб, які **знають або повинні знати, що інформація є інсайдерською;**

06 осіб, які **беруть участь у прийнятті рішень про здійснення господарсько-торговельних операцій**, які стосуються оптових енергетичних продуктів, **від імені юридичної особи**, що володіє інсайдерською інформацією

ПРАВОПОРУШЕННЯ:

порушення заборон щодо використання інсайдерської інформації (пп. а п. 19 ч. 2 ст. 77 ЗУ «Про ринок електричної енергії», пп. а п. 16 ч. 2 ст. 59 Закону України «Про ринок природного газу»)

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:

01 **Фінансова відповідальність** (Закон України «Про ринок електричної енергії», Закон України «Про ринок природного газу)»:

Санкції: до 27 000 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян на учасників оптового енергетичного ринку за порушення встановлених заборон щодо використання інсайдерської інформації

ПРАВОПОРУШЕННЯ:

02 **Адміністративна відповідальність** (ст. 163-19 Кодексу України про адміністративні правопорушення)

СУБ’ЄКТИ:

- фізичні особи, які вчинили дії
- у разі вчинення таких дій юридичною особою - фізична особа, яка самостійно або як член колегіального органу юридичної особи уповноважена на: виконання функцій з представництва юридичної особи та/або прийняття рішень від імені юридичної особи, та/або здійснення контролю за діяльністю юридичної особи

Санкції: штраф від десяти тисяч до п’ятнадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Ст. 232-3 Кримінального кодексу України

Порушення заборони використання інсайдерської інформації щодо оптових енергетичних продуктів, якщо це призвело до отримання особою, яка вчинила зазначені дії, чи третіми особами н**еобґрунтованого прибутку в значному розмірі,** або **уникнення** учасником ринку, яка вчинила зазначені дії, чи третіми особами **значних збитків,** або якщо це **заподіяло значну шкоду**

Санкції: штраф **від сорока тисяч до п’ятдесяти тисяч** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, **з позбавленням права обіймати певні посади** або з**айматися певною діяльністю** на строк **до трьох років або без такого.**

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Вчинення на власну користь або на користь інших осіб, прямо або опосередковано правочинів з використанням інсайдерської інформації , спрямованих на купівлю або продаж оптових енергетичних продуктів, яких стосується інсайдерська інформація, якщо це призвело до отримання **необґрунтованого прибутку** в **значному розмірі,** або **уникнення** учасником ринку чи третіми особами **значних збитків,** або якщо це **заподіяло значну шкоду**

Санкції: штраф **п’ятдесяти п’яти тисяч до шістдесяти п’яти тисяч** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з **позбавленням права обіймати** певні посади або з**айматися певною діяльністю** на строк **до трьох років або без такого.**

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ст. 232-3 Кримінального кодексу України

Дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо такі дії спричинили тяжкі наслідки

Санкції: штраф **шістдесяти п’яти тисяч до сімдесяти п’яти тисяч** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян **з позбавленням права** обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк **до трьох років або без такого.**

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Дії, передбачені частинами першою - третьою цієї статті, якщо вони вчинені організованою групою

Санкції: штраф **від шістдесяти тисяч до сімдесяти тисяч** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян **з позбавленням права** обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк **до трьох років або без такого.**

МАНІПУЛЮВАННЯ НА ОПТОВОМУ ЕНЕРГЕТИЧНОМУ РИНКУ. СПРОБА МАНІПУЛЮВАННЯ НА ОПТОВОМУ ЕНЕРГЕТИЧНОМУ РИНКУ

Постанова НКРЕКП від 27.03.2024 № 614 «Про затвердження Вимог щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку»

ТИПИ МАНІПУЛЯТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ:

01 створення оманливих сигналів для попиту та/або для пропозиції, або щодо цін на оптовому енергетичному ринку/для оптових енергетичних продуктів;

02 формування ціни для оптових енергетичних продуктів на штучному рівні;

03 використання фіктивного засобу або будь-якої іншої форми введення в оману чи зловживання довірою;

04 розкриття або поширення недостовірної інформації через медіа, у тому числі електронні, або в будь-який інший спосіб.

ОСНОВНИМ ЕЛЕМЕНТОМ МАНІПУЛЮВАННЯ НА ОПТОВОМУ ЕНЕРГЕТИЧНОМУ РИНКУ

на оптовому енергетичному ринку є вплив певних типів поведінки на попит, пропозицію або ціни для оптових енергетичних продуктів.

ОСНОВНИМ ЕЛЕМЕНТОМ СПРОБИ МАНІПУЛЮВАННЯ

на оптовому енергетичному ринку є наявність наміру вчинення маніпулювання на оптовому енергетичному ринку, з яким здійснювалися відповідні дії, навіть якщо спроба була невдалою.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИК (НЕ Є ВИЧЕРПНИМ):

01. Створення оманливих сигналів для попиту та/або для пропозиції, або щодо цін на оптовому енергетичному ринку/для оптових енергетичних продуктів:

- укладання фіктивних угод (wash trades);
- узгоджена торгівля (pre-arranged trading);
- фішинг (phishing);
- лейринг (layering);
- спуфінг (spoofing);
- формування граничних цін (creating a floor or a ceiling in the price pattern);
- фарбування стрічки (painting the tape);
- створення імпульсу (momentum ignition);
- наповнення котируваннями (quote stuffing);
- просування пропозиції (advancing the bid);
- задимлення (smoking);

ПЕРЕЛІК ПРАКТИК (НЕ Є ВИЧЕРПНИМ):

01. Створення оманливих сигналів для попиту та/або для пропозиції, або щодо цін на оптовому енергетичному ринку/для оптових енергетичних продуктів:

- помилкові заявки (erroneous orders);
- розміщення заявок без наміру їх виконання (placing orders with no intention of executing them);
- маркування референтного періоду (marking the reference period);
- спотворення витрат, пов’язаних з товарним контрактом (distort costs associated with a commodity contract);
- зловживаюче витіснення (abusive squeeze), також відоме як «загнання у кут на ринку» (market cornering);
- міжпродуктове маніпулювання (cross-product manipulation);
- маніпулювання між торговельними майданчиками (cross-venue manipulation);
- накопичення пропускної спроможності/розподілу потужності (transmission capacity hoarding);
- утримання потужності (capacity withholding);
- торгівля незабезпеченими продуктами.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИК (НЕ Є ВИЧЕРПНИМ):

02. Використання фіктивного засобу або будь-якої іншої форми введення в оману чи зловживання довірою:

- розкритикувати та продати (trash and cash)
- накачати і скинути (pump and dump)
- відкриття позиції відповідно до оптового енергетичного продукту та її закриття (частково або повністю) відразу після публічного розголошення існування такої позиції
- формування оманливого сприйняття шляхом вчинення певних дій (creating a misperception through specific actions)
- оманливі дослідження або рекомендації (misleading research or recommendations)
- інші більш загальні форми поширення неправдивої або оманливої інформації, з метою отримання вигоди (other more general forms of dissemination of false or misleading information with an underlying trading interest)

ПЕРЕЛІК ПРАКТИК (НЕ Є ВИЧЕРПНИМ):

03. Розкриття або поширення недостовірної інформації через медіа, у тому числі електронні, або в будь-який інший спосіб:

- поширення неправдивої або оманливої інформації (dissemination of false or misleading information)
- інші, більш загальні форми поширення неправдивої або оманливої інформації (other more general forms of dissemination of false or misleading information)

ПРАВОПОРУШЕННЯ:

зловживання на оптовому енергетичному ринку у формі маніпулювання чи спроби маніпулювання (пп. б, в п. 19 ч. 2 ст. 77 ЗУ «Про ринок електричної енергії», пп. б, в п. 16 ч. 2 ст. 59 Закону України «Про ринок природного газу»)

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:

01 **Фінансова** відповідальність (ЗУ «Про ринок електричної енергії», ЗУ «Про ринок природного газу»

Санкції: накладення штрафу **до 27 000 000 неоподатковуваних мінімумів[1]** доходів громадян

ПРАВОПОРУШЕННЯ:

02 **Адміністративна** відповідальність (ст. 163-18 Кодекс України про адміністративні правопорушення)

СУБ’ЄКТ:

- фізичні особи, які вчинили дії
- у разі вчинення таких дій юридичною особою - фізична особа, яка самостійно або як член колегіального органу юридичної особи уповноважена на: виконання функцій з представництва юридичної особи та/або прийняття рішень від імені юридичної особи, та/або здійснення контролю за діяльністю юридичної особи

Санкції:

- штраф від однієї тисячі до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- штраф від десяти тисяч до п’ятнадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – якщо дії вчинені групою осіб або особою, яка вчинила зазначене правопорушення повторно протягом року

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ст. 222-2 Кримінального кодексу України

Умисні дії осіб на енергетичному ринку, що **мають ознаки маніпулювання на оптових енергетичних ринках,** що призвели до отримання такою особою або третіми особами **прибутку у значних розмірах,** або **уникнення** такими особами **збитків у значних розмірах,** або якщо це заподіяло **значну шкоду**

Санкції: штраф **від двадцяти тисяч до шістдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів*** доходів громадян з **позбавленням права** обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк **до трьох років**

***Відповідно до Податкового кодексу України (пункт 5 підрозділу 1 Розділу XX) якщо норми інших законів містять посилання на неоподатковуваний мінімум доходів громадян, то для цілей їх застосування використовується сума в розмірі 17 гривень.**